

Program
Profilaktyki
Publicznego Gimnazjum
w Przyłęku
rok szkolny 2015/2016

PROGRAM PROFILAKTYKI

PUBLICZNEGO GIMNAZJUM W PRZYŁĘKU

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
1. Podstawa prawna programu	2
2. Cele i zadania programu profilaktyki	3
3. Potrzeby rozwojowe uczniów	4
4. Diagnoza problemów	6
5. Plan realizacji działań	7
6. Przewidywane efekty realizacji działań	13
6. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu profilaktyki	13
7. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych	14
8. Ewaluacja programu	15
9. Literatura	16

WPROWADZENIE

Specyfika czasów, w których żyjemy, to przyspieszone tempo przemian, nie zawsze harmonijnych. Zwiększyła się liczba czynników destrukcyjnych oddziałujących na młodzież, która staje wobec wyborów i decyzji bardzo złożonych i skomplikowanych. Skutkiem czego stale wzrasta liczba osób przejawiających dysfunkcje rozwojowe oraz poszukujących wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Aby przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest podejmowanie na terenie szkoły wielopoziomowych działań profilaktycznych gdyż:

- szkoła wypełnia znaczną część aktywnego życia dzieci i młodzieży,
- szkoła jest miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej,
- szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów, a więc ujawnia lub wręcz wyzwala trudności dzieci i młodzieży związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za własne życie,
- szkoła jest miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości ucznia,
- szkoła pozwala na łatwy dostęp do środowiska dzieci i młodzieży i sprawną organizację prowadzonych oddziaływań.

Szkolny program profilaktyki to program profilaktyki środowiskowej, to znaczy taki, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś, 1997).

1. PODSTAWA PRAWNA

Prawo do włączania w wychowanie programów profilaktycznych dają szkołom rozporządzenia i ustawy. **Rozporządzenie MENiS z 31 stycznia 2002r.** wprowadza zapis o podejmowaniu przez rady pedagogiczne uchwał o wprowadzeniu programu profilaktyki spójnego z programem wychowawczym.

W rozporządzeniu MENiS z 31 stycznia 2002r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół otrzymał brzmienie § 2, ust. 1 pkt 1:

1. Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach.
2. Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

Profilaktyka związana jest z ochroną zdrowia psychicznego. **Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.** podaje w rozdziale 1, art. 1.1: „ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane”.

Art. 2. „Ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym”.

Art. 4.1 „Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia psychicznego” czyli m.in. w sytuacjach stosowania środków uzależniających i pozostawania w sytuacjach szkodliwych dla równowagi psychicznej i emocjonalnej.

W zakres działań profilaktycznych wchodzi zadania przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi i nikotynie. **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** podaje w rozdz.1, art. 2.1: “Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

1. tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
2. działalność wychowawczą i informacyjną.

Art. 4. 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży”.

Art. 5. „Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach nauczania wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym”.

Promocja zdrowego trybu życia bez nikotyny i narkotyków uwzględniona jest w zarządzeniach i zalecana w programowaniu pracy wychowawczej szkoły. W **Ustawie z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii** znajduje się zapis:

Art. 1.2. „Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje:

1. działalność wychowawczą i zapobiegawczą”.

Art. 3.2. „Zadania dotyczące przeciwdziałaniu narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, również przez:

1. szkoły i placówki objęte systemem oświaty oraz szkoły wyższe”.

Rozdz. 2, Art. 7.1: „Działalność wychowawcza i zapobiegawcza obejmuje:

1. promocję zdrowia psychicznego,
2. promocję zdrowego stylu życia,
3. informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach”.

Art. 7.2. „Zadania, o których mowa w ust.1, są realizowane w szczególności przez:

1. Wprowadzenie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkół i innych placówek systemu oświaty”.

Art. 8.1. „Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia w podstawie programowej kształcenia ogólnego problematykę promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii”.

Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych wskazuje, że należy uwzględnić w programach wychowawczych i profilaktycznych szkodliwość nikotyny i uwrażliwić młodzież na jej zgubne skutki.

W art. 3. czytamy: „ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu realizowana jest przez kształtowanie polityki zdrowotnej, ekonomicznej i społecznej, do której należy:

1. ochrona prawa niepalących do życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
 2. promocja zdrowia przez propagowanie stylu życia wolnego od nałogu papierosów i używania wyrobów tytoniowych,
- 2a. działalność wychowawcza i informacyjna”.

Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r. podaje:

„**Art. 27. 1.** „Państwa – Strony uznają prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu”.

„**Art. 29. 1.** Państwa – Strony są zgodne, że nauka dziecka będzie ukierunkowana na:

- a. rozwijanie w jak najlepszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dziecka”.

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Uchwała nr 28/2007 Rady Ministrów z dnia 6 marca 2007 r.

w sprawie przyjęcia Rządowego programu poprawy stanu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”

2. CELE I ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI

Program profilaktyki to program obejmujący swoimi oddziaływaniami całe środowisko szkolne. Na program ten składają się wszelkie cząstkowe programy profilaktyczne jak również inne działania zmierzające do wyeliminowania, bądź ograniczenia niepożądanych zjawisk. Punktem wyjścia do planowanych działań wychowawczych i profilaktycznych są potrzeby rozwojowe młodzieży i wyniki diagnozy obszarów problemowych.

Głównym celem programu jest zminimalizowanie lub wyeliminowanie następujących zagrożeń: uzależnień od środków psychoaktywnych, agresji i przemocy, słabych wyników w nauce oraz negatywnego wpływu środowiska społecznego.

Cele programu:

1. Wspomaganie zdrowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży;
2. Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych;
3. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia;
4. Wspieranie rodziców w procesie wychowania;
5. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej.
6. *Reagowanie na pojawiające się zagrożenie.*
7. *Pomoc w rozwijaniu zdolności do samokontroli i samoobserwacji.*
8. *Oslabienie czynników ryzyka w podejmowaniu prób samobójczych.*
9. *Oslabienie czynników ryzyka poprzez dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.*

Cele działań profilaktycznych są realizowane przez:

1. Programy informacyjno – edukacyjne;
2. Programy profilaktyczne;
3. Zajęcia alternatywne;
4. Interwencje prowadzone w szkole i w poradniach profilaktycznych (wobec osób z grup ryzyka);
5. Współpracę między różnymi instytucjami (szkołami, poradniami, policją, samorządem itd.).
6. Zajęcia na godzinach wychowawczych.

3. POTRZEBY ROZWOJOWE UCZNIÓW

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji. Tempo oraz sposoby osiągania celów rozwojowych zależą zarówno od samego nastolatka jak i od osób, z którymi się kontaktuje. Okres dojrzewania nie jest więc biernym oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. Wręcz przeciwnie - w tej fazie życia młodzi ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, a tym samym stają się innymi ludźmi, o nowych prawach i obowiązkach, mającymi nowe potrzeby i oczekiwania, wypełniającymi nowe zadania. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają znaczące osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele (Z. Gaś 1997).

Potrzeby rozwojowe uczniów

Problemy młodzieży	Potrzeby wynikające z problemów
1. Problemy okresu dojrzewania: <ul style="list-style-type: none"> • biologiczne, np. zmiany w wyglądzie, • społeczne, np. kłopoty w kontaktach interpersonalnych, • psychiczne, np. duże napięcie wewnętrzne, niepokój. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrzeba samoakceptacji • potrzeba rzetelnych informacji na temat dojrzewania • potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości
2. Słaby system kontroli wewnętrznej, podejmowanie działań nieprzemyślanych i ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> • potrzeba konstruktywnych wzorców • potrzeba autonomii i samodzielności
3. Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu <ul style="list-style-type: none"> • niska tolerancja na frustracje, • problemy adaptacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrzeba radzenia sobie w trudnych, stresujących sytuacjach • potrzeba akceptacji

Działania skierowane do uczniów

Szkoła wspierając wszechstronny rozwój ucznia, musi zachować właściwe proporcje między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem. To trudne zadanie, bo też szczególnie jest wiek rozwojowy gimnazjalistów. Konieczne jest odpowiednie profilowanie celów w zakresie wiedzy, wartości oraz specyfiki podejmowanych oddziaływań zwracając uwagę na indywidualne potrzeby i możliwości uczniów.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

- informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z interakcji rówieśniczych, jak i z problemów osobistych,
- wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających i ich interakcjach;
- rozumieć istotę wpływów środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego,
- rozumieć w jaki sposób środki odurzające wpływają na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu,
- rozumieć społeczną problematykę uzależnień, a w szczególności koszty społeczne uzależnień,
- rozumieć związki między odurzaniem się a AIDS,
- znać przepisy prawne i zarządzenia lokalne dotyczące środków odurzających i ich używania,
- rozumieć istotę działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka (zwłaszcza dzieci i młodzieży),
- mieć pełne rozeznanie odnośnie do lokalnych problemów uzależnień oraz placówek niosących pomoc w zwalczaniu tego rodzaju problemów.
- *informacje dotyczące radzenia sobie z trudnymi, negatywnymi emocjami, agresją.*
- *znajomość i respektowanie przepisów prawnych dotyczących stosowania przemocy i agresji;*
- *wiedza na temat presji grupy na jednostkę*

W zakresie wartości młodzież winna zrozumieć, że stopniowo zwiększa się jej stopień swobody, ale równocześnie zwiększa się poziom odpowiedzialności za własne działania i za innych. Młodzież powinna:

- być świadoma swojej odpowiedzialności za tworzenie i zachowywanie środowiska wolnego od środków odurzających i to nie tylko w domu rodzinnym, ale również w szkole, na podwórku, w dzielnicy itd.,
- *być odpowiedzialna za własne słowa i czyny, być wolna od agresji słownej i fizycznej;*
- akceptować pogląd, że społeczeństwo samo troszczy się o siebie i liczy przede wszystkim na siebie, a więc między innymi nie toleruje używania środków odurzających,
- mieć przekonanie, że uczestniczenie w działaniach organizowanych przez szkołę i sponsorowanych przez nią (np. zawody sportowe, spotkania towarzyskie, imprezy rekreacyjno - rozrywkowe) sprzyja zachowaniu wolności od środków odurzających,
- rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty własnego dojrzewania i rozwoju,
- być świadoma własnego uspołecznienia i podejmować działania na rzecz rozwijania i wzbogacania lokalnej społeczności.

W zakresie działań konieczne jest:

- włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających),
- umożliwienie nastolatkom kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania w ich rozwiązywaniu.

4. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego wyodrębniono następujące obszary zachowań problemowych:

- wagary;
- palenie papierosów przez uczniów;
- brak dyscypliny i niska kultura języka,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne uczniów,
- *niska tolerancja dla odmienności*
- *agresja słowna i fizyczna,*
- *negatywny wpływ środowiska społecznego*

5. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ
Działania skierowane do młodzieży

	CZYNNIKI RYZYKA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
AGRESJA I PRZEMOC	<p>Presja grupy Agresja słowna i fizyczna Wulgaryzmy Niszczenie sprzętu szkolnego <i>Wymuszanie pieniędzy i rzeczy</i> Niskie poczucie własnej wartości Próby samobójcze <i>Molestowanie seksualne</i></p>	<p>Integracja grupy Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie z presją rówieśników Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie podstaw empatii i zaufania Dostarczanie uczniom wiedzy na temat radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniami cywilizacyjnymi Promowanie kultury słowa Zachęcanie do poszanowania mienia szkolnego Kształtowanie otwartej postawy dla odmienności i indywidualności uczniów Praca nad szacunkiem wobec siebie i innych Poznanie sposobów rozładowania agresji Uczenie asertywności Znajomość prawa i przestrzeganie go Rozpoznawanie sygnałów mogących świadczyć o chęci podjęcia próby samobójczej Realizacja założeń zawartych w programie „Zero tolerancji dla przemocy w szkole” <i>Rozpoznawanie sygnałów mogących świadczyć o możliwości molestowania seksualnego</i></p>	<p>Zapoznanie z zasadami obowiązującymi w szkole (akty prawne) Zajęcia wychowawcze integrujące zespoły klasowe Wycieczki, ogniska, dyskoteki Konkurs na Dżentelmena Szkoły Dzień Kultury Słowa Współpraca z pedagogiem, rozmowy indywidualne Gazetki tematyczne Spektakle profilaktyczne Spotkania z przedstawicielami instytucji wspomagających Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu (kółka zainteresowań) Przeprowadzenie cyklu zajęć dotyczących radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych i rozpoznawania sygnałów mogących świadczyć o chęci podjęcia próby samobójczej Rozmowy z uczniami objętymi kształceniem specjalnym na temat zachowań społecznie pożądanых (dobrych) i społecznie niepożądanych (złych); szczególne wspieranie ich w sytuacjach trudnych Zajęcia na lekcjach wychowawczych dotyczące tolerancji wobec niepełnosprawności; Rozmowy z pedagogiem, wychowawcami i nauczycielami; Organizowanie spotkań integracyjnych z uczniami objętymi nauczaniem indywidualnym i innymi osobami niepełnosprawnymi</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
UZALEŻNIENIA	<p>Moda na zażywanie środków uzależniających Łatwość dostępu do środków psychoaktywnych Wczesna inicjacja seksualna Ryzykowne zachowania powodująca zakażenie wirusem HIV Brak umiejętności zachowań asertywnych Brak wiedzy na temat działania oraz konsekwencji zażywania środków odurzających Dopalacze</p>	<p>Dostarczenia rzetelnej wiedzy na temat konsekwencji zażywania środków odurzających Utrudnienie młodzieży dostępu do środków psychoaktywnych Wzmocnienie umiejętności odmawiania Dostarczenie wiedzy o HIV i AIDS Znajomość prawnych konsekwencji zażywania środków uzależniających Promowanie zdrowego stylu życia Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby</p>	<p>Realizacja na godzinach wychowawczych tematów związanych z uzależnieniami Rozmowy z pedagogiem Gazetki informacyjne Spektakle profilaktyczne Spotkania z przedstawicielami instytucji wspomagających (położna) Zajęcia wychowania do życia w rodzinie Konkursy Zajęcia z wykorzystaniem środków multimedialnych (filmy) Promowanie sukcesów młodzieży Udostępnianie materiałów dotyczących uzależnień Współpraca z PSSE, program „Znajdź właściwe rozwiązanie” Zajęcia sportowe, wyjazdy na basen Dodatkowe rozmowy indywidualne z uczniami objętymi kształceniem specjalnym i nauczaniem indywidualnym na temat uzależnień (palenia tytoniu, picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych)</p>
SLABE WYNIKI W NAUCE	<p>Lenistwo Niska samoocena uczniów Wagary Problemy rozwojowe Brak celów życiowych Nieciekawe lekcje Brak motywacji do nauki</p>	<p>Upowszechnianie aktywizujących metod nauczania Zajęcia dodatkowe Rozwijanie motywacji do nauki Promowanie nawet drobnych sukcesów uczniów z dysfunkcjami Zapobieganie wysokiej absencji</p>	<p>Uczestnictwo w kołach zainteresowań Stosowanie na lekcjach metod aktywizujących Nagradzanie za osiągnięcia Nagradzanie za wysoką frekwencję Zajęcia wychowawcze dotyczące wagarów i motywacji do nauki Udział w konkursach przedmiotowych, czytelniczych i sportowych Znajomość WSO Pochwały na forum klasy za wkład w pracę</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
ŚRODOWISKO SPOLECZNE	<p>Negatywne wzorce w mediach</p> <p>Niski poziom kultury osobistej</p> <p>Niska dbałość o higienę osobistą</p> <p>Brak dyscypliny</p> <p>Trudna sytuacja rodzinna (rodziny dysfunkcyjne)</p>	<p>Wskazywanie zagrożeń oraz pozytywnej roli środków masowego przekazu</p> <p>Znajomość zasad funkcjonowania na terenie szkoły i środowisku społecznym</p> <p>Promowanie zdrowego stylu życia</p> <p>Ukazania alternatywnych sposobów organizowania życia</p> <p>Uwrażliwienie na drugiego człowieka</p> <p>Wybór drogi kształcenia i orientacja zawodowa</p> <p>Aktywność w pomaganiu uczniom słabszym i niepełnosprawnym</p>	<p>Godziny wychowawcze poruszające tematykę wpływu mediów na psychikę młodego człowieka</p> <p>Zapoznanie z zasadami funkcjonowania na terenie szkoły i poza nią</p> <p>Zajęcia z pielęgniarzką szkolną i na wychowaniu do życia w rodzinie dotyczące higieny osobistej</p> <p>Indywidualne rozmowy z wychowawcami i pedagogiem szkolnym na temat trudnych sytuacji w rodzinie</p> <p>Zajęcia integracyjne</p> <p>Zajęcia dotyczące wyboru drogi dalszego kształcenia</p> <p>Wyjazdy do Domu Dziecka i Warsztatu Terapii Zajęciowej</p> <p>Przedstawienie możliwości dalszego kształcenia dla uczniów posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym i nauczaniu indywidualnym</p>

Działania skierowane do rodziców

	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
AGRESJA I PRZEMOC	<p>Informowanie o pracy szkoły</p> <p>Informowanie rodziców o przejawach agresji i przemocy w szkole</p> <p>Informowanie o konsekwencjach prawych stosowania przemocy</p> <p>Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w szkole i poza nią</p> <p>Działania na rzecz poszanowania sprzętu szkolnego</p> <p><i>Informowanie rodziców o zagrożeniach np. próby samobójcze, molestowanie seksualne</i></p>	<p>Zapoznanie z aktami prawnymi obowiązującymi w szkole</p> <p>Ścisła współpraca rodziców ze szkołą na podstawie procedury współpracy z rodzicami</p> <p>Spotkania z przedstawicielem Policji i Sądu</p> <p>Rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym</p> <p>Prelekcje na zebraniach z rodzicami</p> <p>Bieżące informowania o niszczeniu sprzętu szkolnego i ponoszenie przez rodziców kosztów napraw</p> <p><i>Spotkania z psychologiem, seksuologiem</i></p>
UZALEŻNIENIA	<p>Informowanie rodziców o zagrożeniach uzależnieniami</p> <p>Działania na rzecz ograniczenia dostępu do środków uzależniających</p>	<p>Ścisła współpraca z wychowawcami</p> <p>Rozmowy z pedagogiem</p> <p>Prelekcje na wywiadówkach</p> <p>Spotkania z przedstawicielami PSSE oraz MONAR</p> <p>Uświadamianie ważności reagowania na sprzedaż środków odurzających nieletnim</p>

SLABE WYNIKI W NAUCE	Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole	Zapoznanie z procedurą współpracy z rodzicami Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na zebraniach z rodzicami Indywidualne rozmowy z wychowawcami i pedagogiem Pisemne informacje Udostępnienie harmonogramu konsultacji nauczycieli poszczególnych przedmiotów Prelekcje dotyczące motywowania dziecka do nauki
	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
SRODOWISKO SPOLECZNE	Informowanie rodziców o wpływie mediów na psychikę dziecka Promowanie zdrowego stylu życia Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym	Informacje na zebraniach z rodzicami Rozmowy indywidualne z wychowawcami i pedagogiem szkolnym dotyczące higieny osobistej Rozmowy indywidualne z wychowawcami i pedagogiem o trudnej sytuacji rodzinnej oraz formach pomocy

Działania skierowane do nauczycieli

	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
AGRESJA I PRZEMOC	Doskonalenie zawodowe Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w szkole	Szkolenia Rady Pedagogicznej na temat agresji i przemocy Kursy i warsztaty doskonalące Zapoznanie się z literaturą na temat agresji Współpraca z przedstawicielami instytucji wspomagających Zajęcia dotyczące umiejętności rozpoznawania zachowań ucznia mogących świadczyć o chęci podjęcia próby samobójczej

UZALEŻNIENIA	<p>Doskonalenie zawodowe Działania na rzecz eliminowania zażywania środków uzależniających na terenie szkoły i poza nią</p>	<p>Szkolenia Rady Pedagogicznej na temat uzależnień Kursy i warsztaty doskonalące Zapoznanie się z literaturą na temat uzależnień Współpraca z przedstawicielami instytucji wspomagających</p>
	ZADANIA	FORMY REALIZACJI
SLABE WYNIKI W NAUCE	<p>Doskonalenie zawodowe Udoskonalenia prowadzenia lekcji Eliminowanie zjawiska wagarów</p>	<p>Szkolenia Rady Pedagogicznej na temat uzależnień Kursy i warsztaty doskonalące Stosowanie metod aktywizujących oraz środków multimedialnych Stosowanie nagród Udoskonalenie WSO i PSO Współpraca z rodzicami Konsultacje z pracownikami PPP</p>
SRODOWISKO SPOLECZNE	<p>Doskonalenie zawodowe Współpraca z rodzinami dysfunkcyjnymi</p>	<p>Szkolenia Rady Pedagogicznej na temat uzależnień Kursy i warsztaty doskonalące Wsparcie instytucji wspomagających</p>

6. PRZEWIDYWNE EFEKTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych środkach odurzających,
Nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo,
Zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych używania środków odurzających,
Zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych stosowania przemocy
Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami,
Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych,
Poprawa wyników w nauce,
Nauczenie się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi,
Zdobycie umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu.

7. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI

Obowiązki dyrektora:

1. Zakłada, że w jego szkole funkcja profilaktyki musi być spójna z funkcją wychowania.
2. Posiada podstawową wiedzę w zakresie profilaktyki problemowej.
3. Umacnia pozytywne relacje intrerpersonalne w szkole.
4. Premiuje doskonalących się nauczycieli.
5. Zachęca młodzież do udziału w działaniach profilaktycznych.
6. Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktycznego.
7. Wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w swoim środowisku.

Obowiązki nauczycieli (nauczycieli wychowawców):

1. Promują zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania wolnego czasu.
2. Utrzymują osobowe relacje z uczniami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy).
3. Konstruktywnie współpracują z gronem pedagogicznym oraz pozostałymi pracownikami szkoły.
4. Doskonalą się osobowościowo.
5. Dostrzegają indywidualność dziecka, indywidualizuje oddziaływania.
6. Mają pozytywne relacje z rodzicami, potrafi pozyskać rodziców do współpracy.
7. Doskonalą się zawodowo.

Obowiązki pedagoga:

1. Przygotowuje i opracowuje program profilaktyczny szkoły.
2. Prowadzi diagnozę zagrożeń w środowisku szkolnym i poza nim.
3. Informuje Radę Pedagogiczną o sytuacji wychowawczej w szkole oraz występujących zagrożeniach.
4. Prowadzi warsztaty w klasach.
5. Zaprasza ekspertów spoza szkoły na prelekcje.
6. Propaguje treści profilaktyczne.
7. Systematycznie doskonali się osobowościowo i zawodowo.
8. Współpracuje z rodzicami.

Obowiązki rodziców:

1. Mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka.
2. Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno – wychowawcze i opiekuńcze.
3. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.

4. Stanowią wzór osobowy – model dla dziecka.
5. Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

8. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH

Nazwa instytucji	Telefon
1. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna ul. Żeromskiego 30,26 – 700 Zwolen	(48) 6762613
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Władysława Jagiełły	(48) 6763389 w. 20
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 26-704 Przyłek	(48) 6773016
4. Komenda Powiatowa Policji ul. Pl. Jana Kochanowskiego, 26-700 Zwolen	(48) 6767200
5. Powiatowa Stacja Sanitaro – Epidemiologiczna ul. Bogusza, 26-700 Zwolen	(48) 6762312
6. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 26-704 Przyłek	(48) 6773016

Wykaz placówek udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym

Województwo mazowieckie

Nazwa placówki	Dane placówki	Godziny pracy i zakres działalności
Narkotyki, Narkomania. Ogólnopolski Telefon Zaufania	0801 199 – 990	Czynny codziennie od 16 ⁰⁰ do 21 ⁰⁰ Telefon zaufania oferuje profesjonalną pomoc w zakresie informacji, porad, wsparcia psychologicznego dla: osób uzależnionych od narkotyków, rodziców osób używających narkotyków, pedagogów nauczycieli, wychowawców.
Pogotowie Makowe Bezpłatna linia	0 800 20 – 117	
Punkt Konsultacyjny „MONAR”	26 – 600 Radom ul. Limanowskiego 134 tel. (0 – 48) 360 – 99 – 00	Czynne od pon. – pt. w godz. 9 ⁰⁰ – 15 ³⁰ Poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin, możliwość wykonania testu na obecność narkotyku w organizmie.

9. EWALUACJA PROGRAMU**1. Cel ogólny ewaluacji:**

Podniesienie efektywności pracy szkoły.

2. Cel szczegółowy:

Sprawdzenie funkcjonowania Programu Profilaktyki w praktyce szkolnej oraz jego modyfikacja i wyeliminowanie dostrzeżonych braków.

Obiekt ewaluacji	Pytania kluczowe	Kryteria ewaluacji	Metody	Próba	Monitorowanie	Raport
Funkcjonowanie programu profilaktyki	<p><u>Czy program profilaktyki uwzględnia przepisy prawa oświatowego?</u></p> <p><u>Jaka jest znajomość programu profilaktyki wśród uczniów, nauczycieli i rodziców?</u></p> <p><u>Czy główne założenia programu są akceptowane przez wszystkich zainteresowanych: uczniów, nauczycieli i rodziców?</u></p> <p><u>W jaki sposób są realizowane założone w programie cele?</u></p> <p><u>W jaki sposób program wpływa na rozwój ucznia w sferze psychofizycznej i aksjologicznej?</u></p>	<p><u>Zgodność z obowiązującymi przepisami.</u></p> <p><u>Znajomość programu profilaktyki</u></p> <p><u>Akceptacja założeń.</u></p> <p><u>Realizacja założonych w programie celów.</u></p> <p><u>Adekwatność założeń programu do potrzeb i oczekiwań.</u></p>	<p>Wywiad</p> <p>Obserwacja zajęć</p> <p>Analiza dokumentów</p> <p>Studium przypadku</p>	Wszyscy uczniowie, uczestnicy programu.	Dane gromadzi Komisja ds. Profilaktyki.	Pisemny do wiadomości rady pedagogicznej, rady rodziców oraz samorządu szkolnego.

10. LITERATURA DOSTĘPNA W BIBLIOTECE SZKOLNEJ

1. Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys, *Gimnazjalny projekt profilaktyczno – wychowawczy*, Warszawa 2002, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
2. Ewa Kosińska, *Zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyki*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2002 (<http://www.rubikon.krakow.pl>).
3. Małgorzata Simm, Ewa Węgrzyn – Jonek, *Budowanie szkolnego programu profilaktyki*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2002 (<http://www.rubikon.krakow.pl>).
4. Bożena Kamińska – Buśko, *Zapobieganie uzależnieniom uczniów*, CMPPP, Warszawa 1997.
5. Ewa Kosińska, Barbara Zachora, *Profilaktyka pierwszorzędowa w szkole. Scenariusze zajęć z uczniami*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2003 (<http://www.rubikon.krakow.pl>).
6. Ernst Ken, *Szkolne gry uczniów. Jak sobie z nimi radzić*, WSiP, Warszawa 1991.
7. Gordon Thomes, *Wychowanie bez porażek w szkole*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2002.
Niniejszy Program Profilaktyczny zatwierdzono.

PRZEWODNICZĄCY RADY RODZICÓW

.....

DYREKTOR

PRZEWODNICZĄCY SU

.....